

CHỨNG KHOÁN DẦU KHÍ
PETROVIETNAM SECURITIES INC.

BÁO CÁO NGÀNH NGÂN HÀNG

THÁNG 05/2024

Người thực hiện: Vũ Thị Ngọc Lê
Ngày 10/5/2024

BƯỚC TRANH NGÀNH NGÂN HÀNG NĂM 2023

Lãi suất giảm liên tiếp trong suốt cả năm

Tăng trưởng tín dụng đột biến trong những ngày cuối năm

Biên lãi thuần ngành Ngân hàng thu hẹp

Chất lượng tài sản suy giảm làm ảnh hưởng tới lợi nhuận ngành Ngân hàng

TRIỂN VỌNG NGÀNH NGÂN HÀNG NĂM 2024

Duy trì mặt bằng lãi suất tương đối thấp nhưng sẽ tăng dần từ Q2/2024

Tín dụng tăng trưởng kinh tế phục hồi và ngành BĐS đi qua vùng đáy

Triển vọng cải thiện NIM nhờ chi phí huy động thấp

Gia hạn TT02/2023, giảm bớt áp lực nợ xấu và trích lập tăng đột biến cho ngành Ngân hàng

KHUYẾN NGHỊ NGÀNH NGÂN HÀNG NĂM 2024

Trong bối cảnh kết quả kinh doanh ngành Ngân hàng phân hoá rõ rệt và rủi ro tín dụng có xu hướng gia tăng, chúng tôi khuyến nghị

TRUNG LẬP đối với ngành Ngân hàng.

TRIỂN VỌNG NGÀNH NGÂN HÀNG NĂM 2024

- Mặt bằng lãi suất thấp có thể tiếp tục được duy trì nhưng xu hướng tăng sẽ bắt đầu từ Q2/2024. Tuy nhiên, chúng tôi cho rằng mức tăng sẽ không lớn.
- Kinh tế phục hồi và ngành BĐS đi qua vùng "đáy" sẽ làm tăng nhu cầu vốn của nền kinh tế và hỗ trợ tăng trưởng tín dụng cho ngành Ngân hàng, đặc biệt là trong nửa sau năm 2024.
- Kỳ vọng NIM của các NHTM cải thiện nhờ chi phí huy động thấp nhưng tốc độ hồi phục của NIM tương đối chậm do mặt bằng lãi suất có thể tăng dần từ quý 2/2024.
- Thông tư 02/2023-TT/NHNN dự kiến sẽ tiếp tục được gia hạn giúp cho áp lực tăng nợ xấu và trích lập dự phòng của các Ngân hàng thương mại phần nào giảm bớt.

CHỨNG KHOÁN DẦU KHÍ
PETROVIETNAM SECURITIES INC.

NGÀNH NGÂN HÀNG NĂM 2023

LÃI SUẤT GIẢM LIÊN TIẾP TRONG SUỐT CẢ NĂM

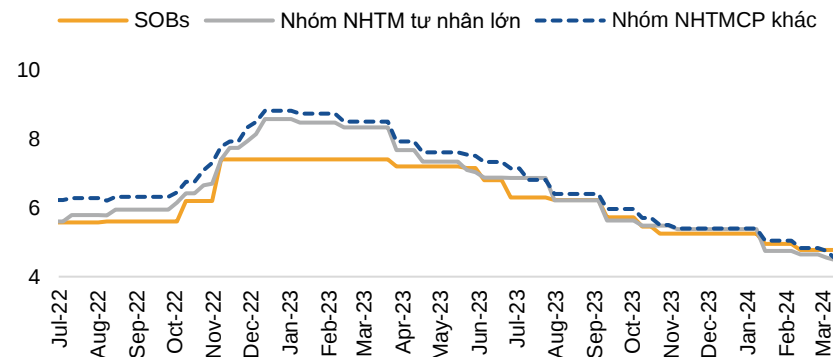
Lãi suất giảm, thanh khoản hệ thống ngân hàng dồi dào

Lãi suất huy động tại các NHTM liên tục giảm trong năm 2023. Tính tới cuối năm, lãi suất huy động kỳ hạn 12 tháng của hầu hết các NHTM đều quanh mốc 5%, các NHTM quốc doanh thậm chí dưới 5%, mức thấp hơn cả thời điểm đại dịch Covid.

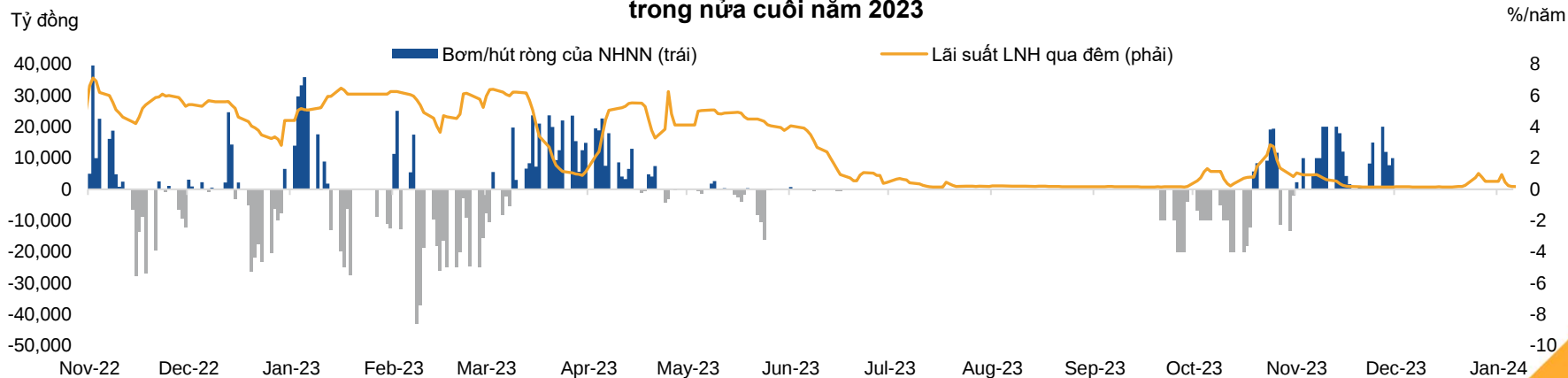
Thanh khoản thị trường liên ngân hàng dồi dào, phản ánh qua lãi suất liên ngân hàng hạ nhiệt dần và xuống dưới mức 1%/năm.

Nhờ chi phí huy động rẻ, lãi suất cho vay của toàn ngành Ngân hàng cũng đã xuống mức thấp nhất 20 năm. Lãi suất cho vay bình quân mới chỉ còn 6.7%/năm.

Lãi suất huy động kỳ hạn 12 tháng giảm sâu

Thanh khoản hệ thống ngân hàng dồi dào, lãi suất liên ngân hàng giảm xuống dưới 1% trong nửa cuối năm 2023

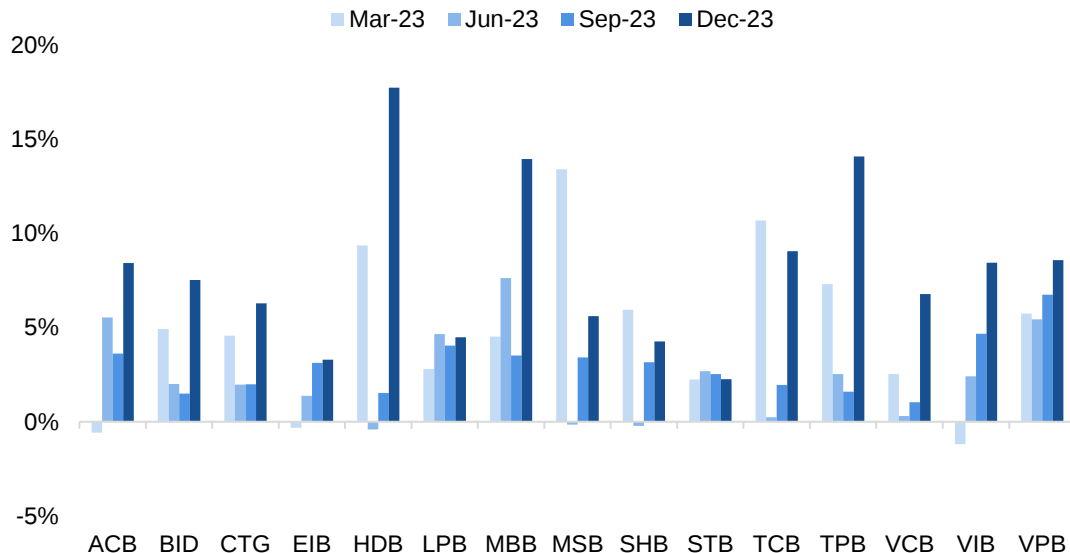
TĂNG TRƯỞNG TÍN DỤNG CHẠM TRONG HẦU HẾT CẢ NĂM

Tăng trưởng tín dụng đột biến những ngày cuối năm

Quy mô dư nợ tín dụng toàn ngành Ngân hàng tăng trưởng chậm tới hết quý 3/2023 (+9.15% YTD) và tăng tốc trong quý cuối năm. Đặc biệt, chỉ trong tháng 12, dư nợ tín dụng ngành Ngân hàng đã tăng thêm 4.62 điểm phần trăm, lên 13.78%, gần đạt mục tiêu tăng trưởng tín dụng 14% của Ngân hàng Nhà nước.

Nền kinh tế khó khăn và nhu cầu của người tiêu dùng còn yếu khiến cho các doanh nghiệp ngần ngại vay vốn để mở rộng sản xuất. Ngành bất động sản thường chiếm khoảng trên 20% nhu cầu vốn của nền kinh tế có một năm ảm đạm cũng đã tác động tiêu cực đến tốc độ tăng trưởng tín dụng của các Ngân hàng thương mại. Bên cạnh đó, tín dụng cá nhân cũng tăng trưởng chậm lại do thu nhập của người dân bị ảnh hưởng.

Tăng trưởng tín dụng một số NHTM niêm yết (%QoQ)

Tín dụng tăng đột biến trong vài ngày cuối năm dù môi trường kinh doanh và các yếu tố vĩ mô không có nhiều thay đổi tích cực cộng với việc tăng trưởng tín dụng phần lớn tới từ nhóm khách hàng doanh nghiệp thay vì cá nhân như xu hướng chung của các năm trước phản ánh nỗ lực hạ lãi suất cho vay xuống rất thấp và đưa ra nhiều gói vay ưu đãi để có thể đạt mục tiêu tăng trưởng tín dụng của nhiều Ngân hàng thương mại. Trong đó có rất nhiều khoản vay kỳ hạn ngắn và đã được các doanh nghiệp nhanh chóng tắt toán dẫn tới tăng trưởng tín dụng âm trong 2 tháng đầu năm 2024.

Nguồn: BCTC các NHTM, PSI tổng hợp

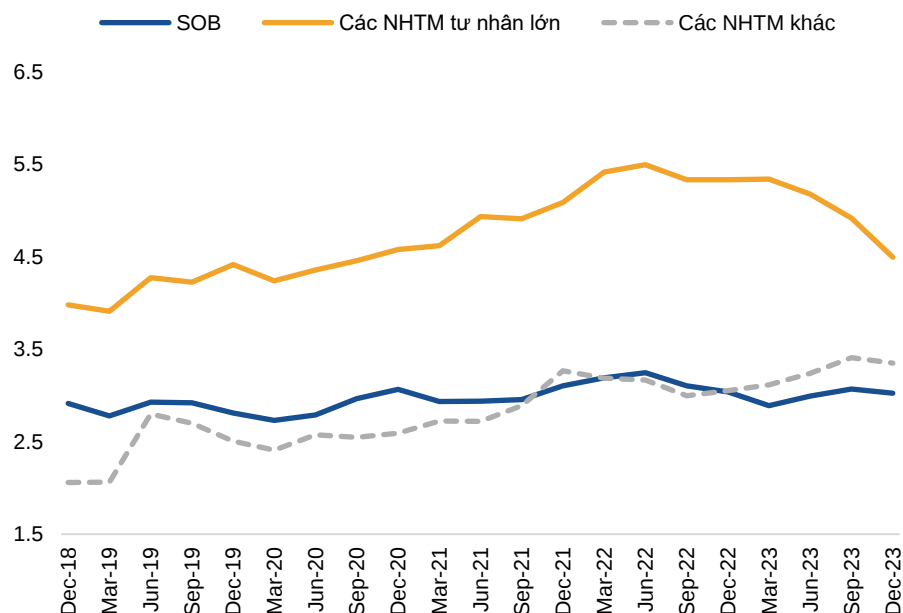
Biên lãi thuần thu hẹp

Đa phần các NHTM niêm yết đều chứng kiến NIM suy giảm trong năm 2023. Chi phí huy động cao từ quý 4/2022 và quý 1/2023 kết hợp với việc tăng trưởng tín dụng tập trung chủ yếu vào cuối năm, giai đoạn lãi suất cho vay đã giảm đáng kể trong khi nguồn vốn huy động với chi phí cao từ cuối năm 2022 và đầu năm 2023 chưa đảo hạn đã khiến cho biên lãi thuần của các Ngân hàng thương mại thu hẹp.

Một nguyên nhân khác khiến cho biên lãi thuần của các Ngân hàng thương mại suy giảm là tăng trưởng tín dụng năm 2023 tập trung vào nhóm khách hàng doanh nghiệp với những khoản vay lớn, lãi suất thấp trong bối cảnh nhóm khách hàng cá nhân chịu tác động lớn lên thu nhập khi nền kinh tế khó khăn. Mặt bằng lãi suất thấp cũng khiến cho thu nhập lãi từ đầu tư các tài sản khác như chứng khoán nợ, cho thuê tài chính của các Ngân hàng cũng bị ảnh hưởng.

Nhóm NHTM quốc doanh chứng kiến NIM ít biến động nhất nhờ lợi thế nguồn vốn giá rẻ dồi dào từ Kho bạc và các doanh nghiệp Nhà nước trong khi các NHTM tư nhân lớn như TCB, ACB, MBB chứng kiến NIM suy giảm nhanh.

NIM trung vị của các NHTM

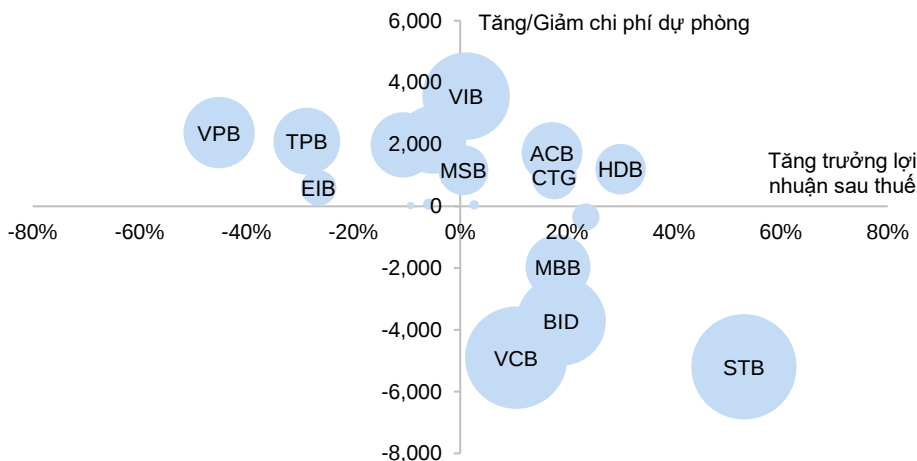
Nguồn: BCTC các NHTM, PSI tổng hợp

Cơ cấu thu nhập ngoài lãi thay đổi mạnh

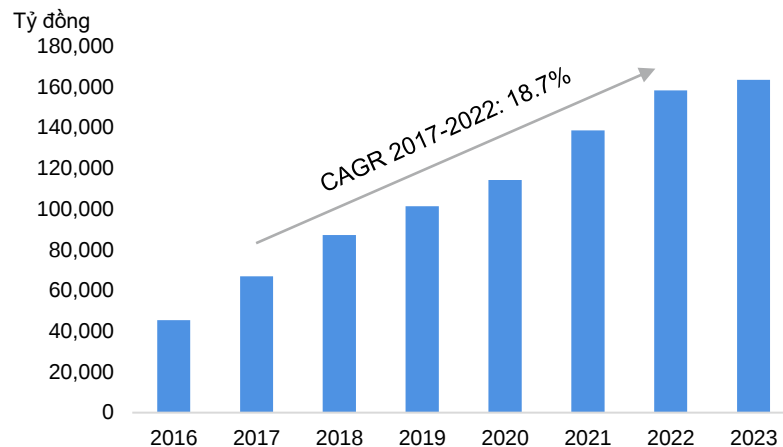
Thu nhập ngoài lãi của các NHTM niêm yết trong năm 2023 chỉ tăng 3.4% so với năm trước, trong khi CAGR giai đoạn 2017-2022 là 18.7%. Thu nhập ngoài lãi cũng tăng chậm lại là do doanh thu từ hoa hồng bảo hiểm của các Ngân hàng giảm mạnh sau khi NHNN siết chặt quản lý hoạt động tư vấn bảo hiểm tại các Ngân hàng. Cơ cấu thu nhập ngoài lãi của các NHTM chuyển biến đáng kể khi đa phần các NHTM niêm yết đều ghi nhận lãi từ hoạt động đầu tư trái phiếu, kinh doanh ngoại hối tăng mạnh, bù đắp cho sự suy giảm của hoạt động Bancassurance.

Tăng trưởng lợi nhuận phân hoá

Nhiều NHTM đánh đổi dự phòng lấy tăng trưởng lợi nhuận

Thu nhập ngoài lãi của 19 NHTM niêm yết

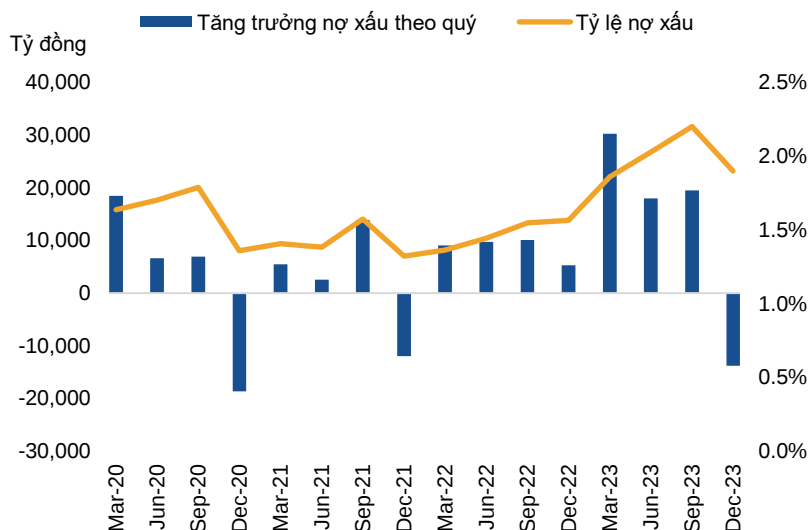
Nguồn: NHTM, PSI tổng hợp

Tăng trưởng lợi nhuận sau thuế của 27 Ngân hàng thương mại cổ phần đang được đăng ký giao dịch tập trung phân hoá rõ rệt trong năm 2023. Nhiều Ngân hàng ghi nhận tăng trưởng lợi nhuận sau thuế mạnh là nhờ vào việc giảm chi phí dự phòng, đánh đổi tỷ lệ bao nợ xấu để đạt tăng trưởng lợi nhuận như STB, MBB, BID, VCB. Dù vậy, chúng tôi cho rằng, VCB, BID, MBB vẫn duy trì tốt các chỉ số an toàn tài chính và tỷ lệ bao nợ xấu trên 100%. Chúng tôi lưu ý trường hợp của STB khi giảm mạnh chi phí dự phòng xuống còn một nửa năm trước trong khi tỷ lệ nợ xấu đã tăng 130bps và vượt 2% vào cuối năm 2023.

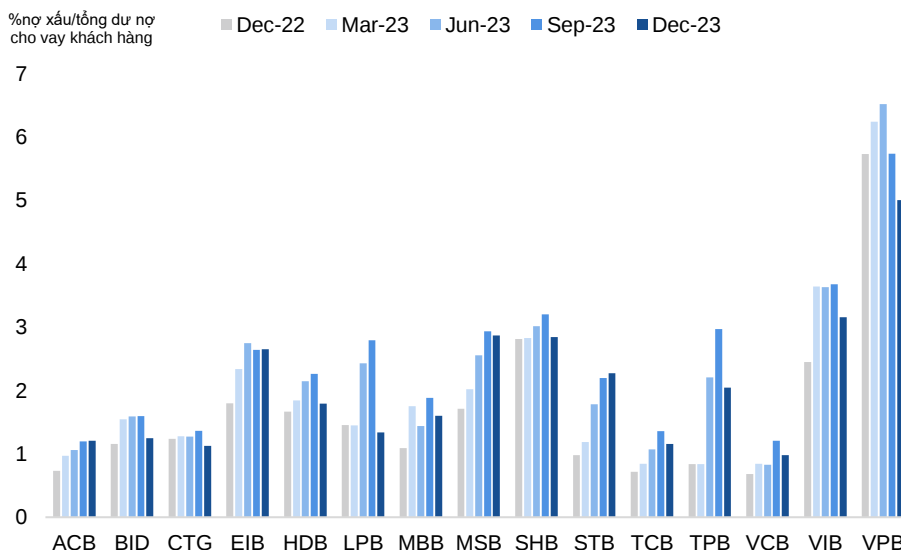
Tỷ lệ nợ xấu giảm trong quý 4 sau 3 quý liên tiếp tăng nóng

Chất lượng tài sản của các NHTM giảm mạnh trong năm 2023. Tỷ lệ nợ xấu tăng nóng trong 3 quý đầu năm và giảm trong quý 4. Giá trị nợ xấu trong quý 4/2023 của 19 NHTM niêm yết cũng giảm 13,811 tỷ đồng so với quý trước cho thấy chất lượng tài sản có sự cải thiện. Dù vậy, hầu hết các NHTM niêm yết đều chứng kiến tỷ lệ nợ xấu nội bảng tăng nhanh, chỉ có CTG, LPB ghi nhận tỷ lệ nợ xấu cuối năm 2023 giảm so với năm 2022 nhưng cũng đã chứng kiến tỷ lệ nợ xấu tăng trong 3 quý đầu năm. Đặc biệt, tỷ lệ nợ xấu hợp nhất của VPB giảm theo từng quý của năm 2023 nhờ tái cơ cấu FE Credit và đưa một số khoản nợ xấu ra khỏi bảng cân đối qua nghiệp vụ bán nợ cho VAMC.

Tăng trưởng giá trị tuyệt đối nợ xấu và tỷ lệ nợ xấu của 19 NHTM niêm yết

Tỷ lệ nợ xấu của hầu hết các NHTM tăng nhanh trong năm 2023

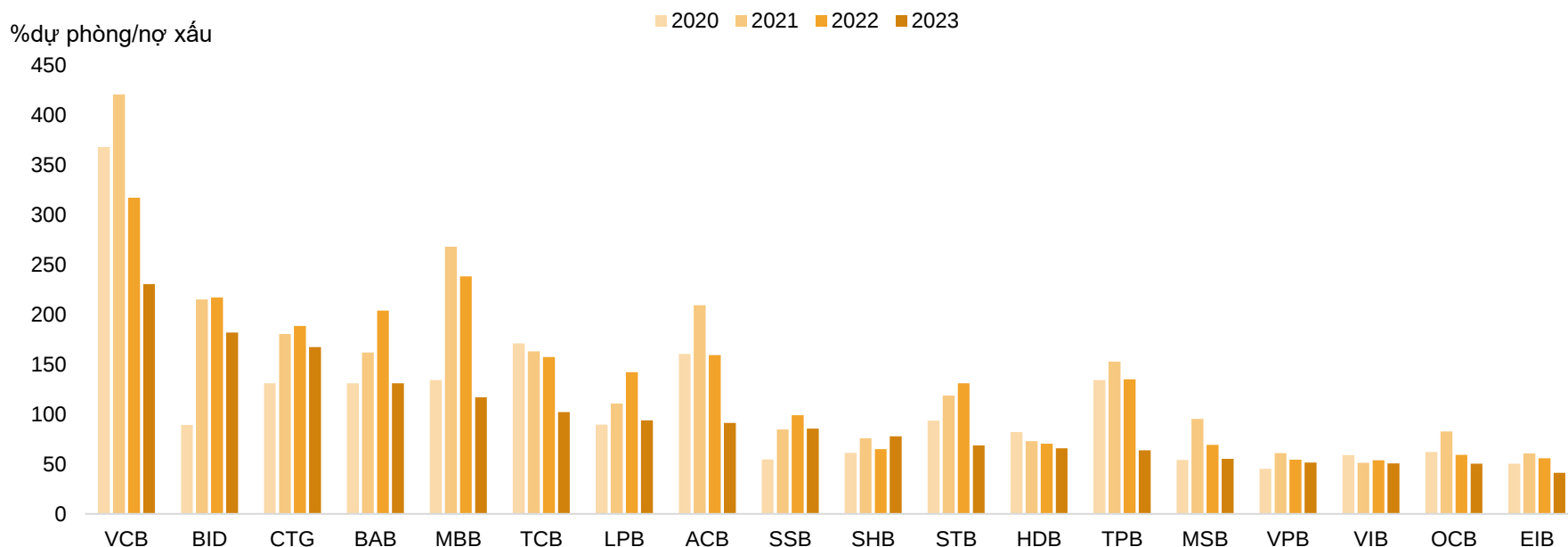

Nguồn: BCTC các NHTM, PSI tổng hợp

Tỷ lệ bao nợ xấu giảm ở tất cả các NHTM

Tỷ lệ bao nợ xấu của tất cả các NHTM niêm yết cuối năm 2023 đều giảm so với năm 2022. Tỷ lệ nợ xấu tăng nhanh đã khiến cho nhiều NHTM dù đã tăng chi phí dự phòng lên đáng kể vẫn không thể duy trì được tỷ lệ bao nợ xấu. Ngược lại, như chúng tôi đã đề cập ở trên, một số Ngân hàng đã đánh đổi tỷ lệ bao nợ xấu để lấy tăng trưởng về lợi nhuận khiến cho tỷ lệ bao nợ xấu giảm. Tính tới cuối năm 2023, chỉ có các NHTM quốc doanh và một số NHTM tư nhân như MBB, TCB, BAB là còn duy trì được tỷ lệ bao nợ xấu trên 100%, các NHTM còn lại đều có tỷ lệ bao nợ xấu thấp hơn mức này cho thấy rủi ro về tín dụng của ngành Ngân hàng đang tăng lên và cần được theo dõi chặt chẽ.

Tỷ lệ bao nợ xấu của tất cả các NHTM niêm yết đều giảm trong năm 2023

Nguồn: BCTC các NHTM, PSI tổng hợp

CHỨNG KHOÁN DẦU KHÍ
PETROVIETNAM SECURITIES INC.

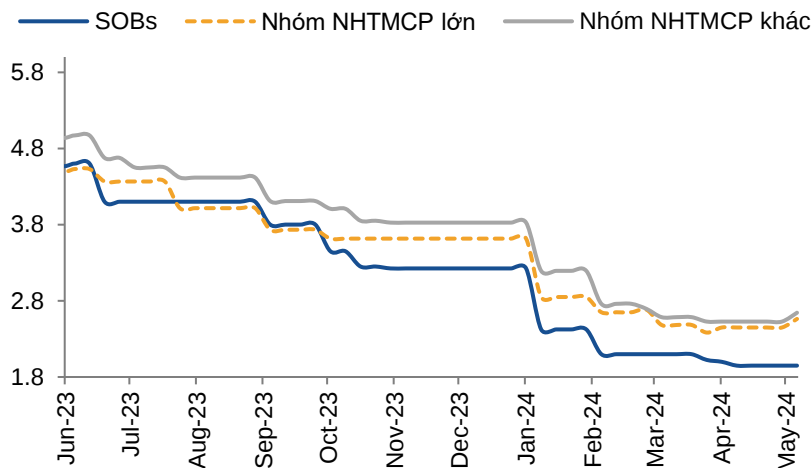
TRIỂN VỌNG NGÀNH NGÂN HÀNG NĂM 2024

Duy trì mặt bằng lãi suất thấp nhưng dự báo sẽ tăng dần từ Q2/2024

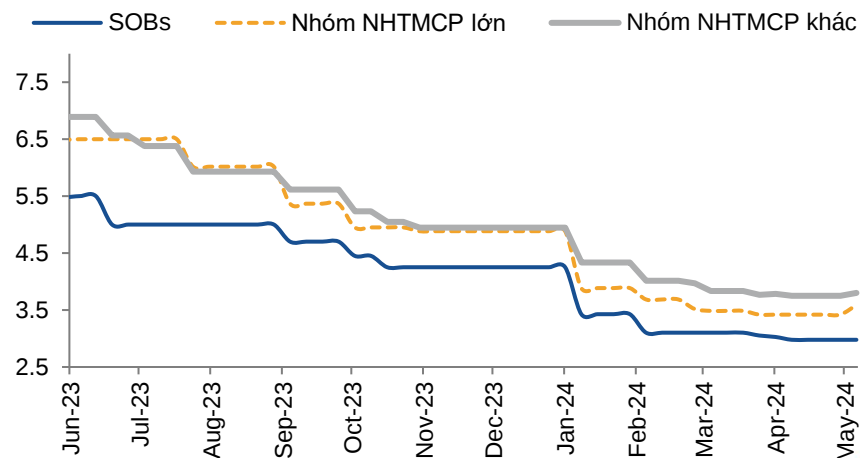
Nhu cầu vốn của nền kinh tế vẫn ở mức thấp và tăng trưởng tín dụng chậm khiến cho các Ngân hàng thương mại không cần vội vã nâng lãi suất. Tuy nhiên, hoạt động hút tiền của Ngân hàng Nhà nước trên thị trường 2 đã khiến hệ thống Ngân hàng giảm thanh khoản đáng kể. Lãi suất trên thị trường 2 đã tăng mạnh từ mức dưới 1% lên trên 4%. Bên cạnh đó, việc NHNN tăng lãi suất OMO cũng đã đẩy chi phí đi vay của các NHTM trên thị trường 2 lên cao hơn hẳn so với việc huy động trên thị trường 1. Như vậy, chúng tôi cho rằng, các NHTM có thể sẽ nâng lãi suất huy động tiền gửi ngay từ quý 2 để đáp ứng thanh khoản và mục tiêu tăng trưởng tín dụng cho cả năm 2024. Dù vậy, chúng tôi dự báo, mặt bằng lãi suất cũng sẽ không tăng quá nhanh do NHNN vẫn đang nỗ lực để giảm chi phí đi vay và hỗ trợ tăng trưởng kinh tế.

Một số Ngân hàng đã nâng lãi suất kỳ hạn ngắn khiến cho mặt bằng lãi suất tăng nhẹ từ cuối tháng 4, đầu tháng 5/2024

Lãi suất huy động kỳ hạn 3 tháng

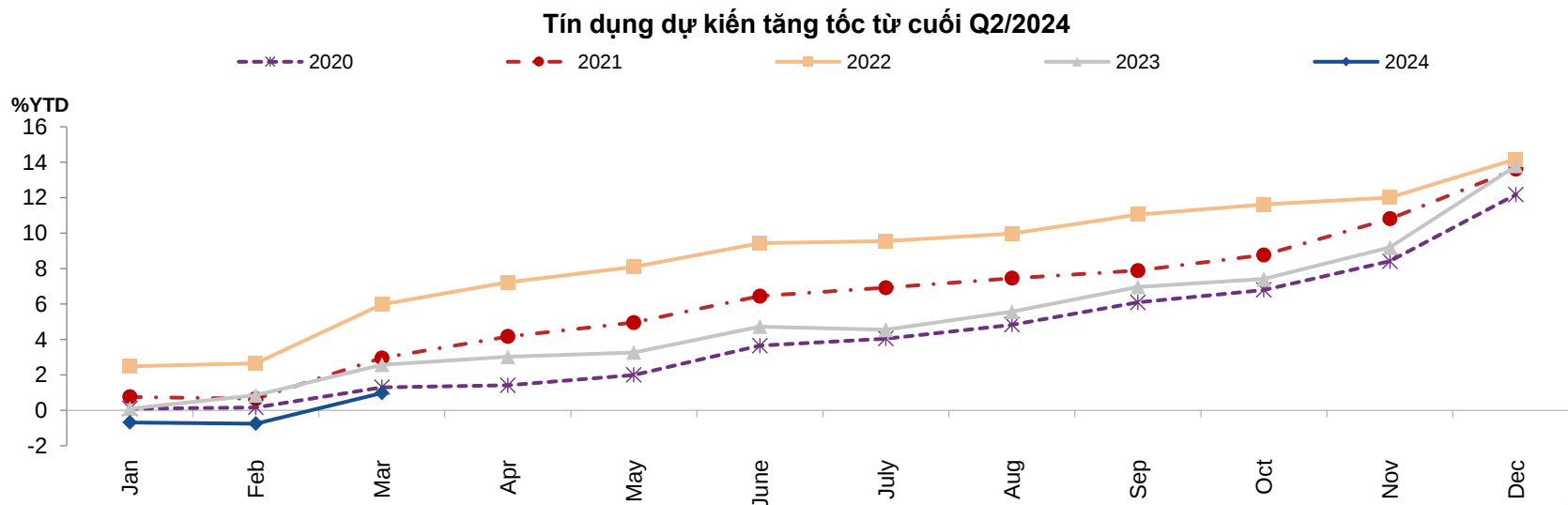
Lãi suất huy động kỳ hạn 6 tháng

Tín dụng tăng trưởng nhờ kinh tế phục hồi và ngành BĐS đi qua vùng đáy

Chúng tôi cho rằng tăng trưởng tín dụng năm 2024 có thể đạt mục tiêu 15% của Ngân hàng Nhà nước nhờ sự phục hồi của nền kinh tế dẫn tới nhu cầu vay vốn để mở rộng sản xuất cũng như tiêu dùng tăng lên. Bên cạnh đó, ngành Bất động sản cũng cho thấy những dấu hiệu ấm lên khi các giao dịch bắt đầu tăng trở lại, kết hợp với tác động tích cực từ Luật Đất đai mới ban hành và nỗ lực tháo gỡ các vướng mắc pháp lý cho những dự án bất động sản lớn sẽ là tạo ra động lực cho tăng trưởng tín dụng của các Ngân hàng thương mại.

Q1/2024, tăng trưởng tín dụng toàn ngành Ngân hàng chỉ đạt 0.98% YTD do nhu cầu tín dụng vẫn còn thấp. **Chúng tôi dự báo, tăng trưởng tín dụng sẽ bắt đầu tăng tốc từ cuối Q2/2024** khi các dữ liệu vĩ mô cả trong nước và thế giới đang chỉ ra rằng nền kinh tế thế giới nói chung đang bắt đầu có những dấu hiệu tốt lên. Niềm tin kinh doanh của các doanh nghiệp Việt Nam đang cải thiện theo hướng tích cực và các doanh nghiệp cũng đang có kế hoạch mở rộng sản xuất sẽ thúc đẩy nhu cầu vốn của nền kinh tế và tăng trưởng dư nợ cho vay của ngành Ngân hàng.

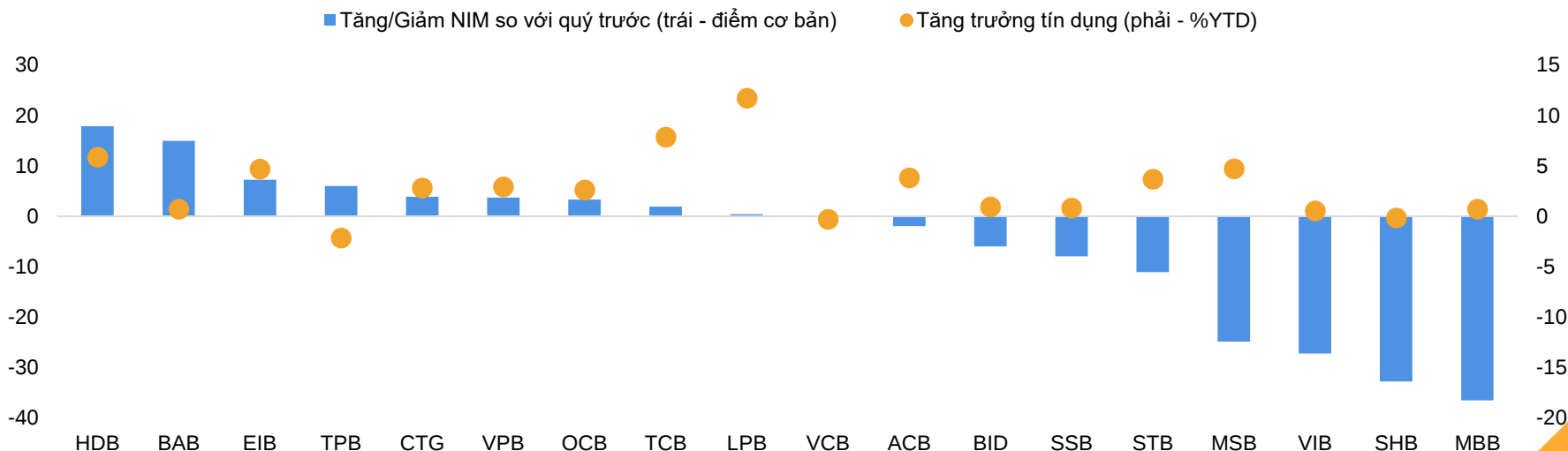

NIM cải thiện nhờ chi phí huy động thấp

Hầu hết các khoản huy động giá cao của các NHTM đã đáo hạn trong quý 3 và quý 4/2023 giúp cho chi phí lãi của các NHTM sẽ giảm đi đáng kể trong năm 2024. Biên lãi thuần của các NHTM có thể sẽ hồi phục dần và hiệu quả hoạt động mảng tín dụng sẽ được cải thiện hơn sau khi suy giảm trong năm 2023. Dù vậy, chúng tôi cho rằng biến động mạnh của tỷ giá và điều hành cung tiền của Ngân hàng Nhà nước trên thị trường 2 là "cơn gió ngược" cản trở tốc độ cải thiện NIM của các NHTM.

Chúng tôi kỳ vọng NIM của các NHTM trong năm 2024 có thể cải thiện khoảng 30-50bps. Trong đó, các NHTM quốc doanh có thể chứng kiến NIM tăng chậm hơn do phải duy trì lãi cho vay thấp theo chỉ đạo của NHNN. Các NHTM tư nhân nhiều khả năng có thể mở rộng NIM nhanh hơn nhờ linh hoạt trong việc điều chỉnh lãi suất.

Một số Ngân hàng thương mại đã ghi nhận NIM cải thiện ngay từ Q1/2024

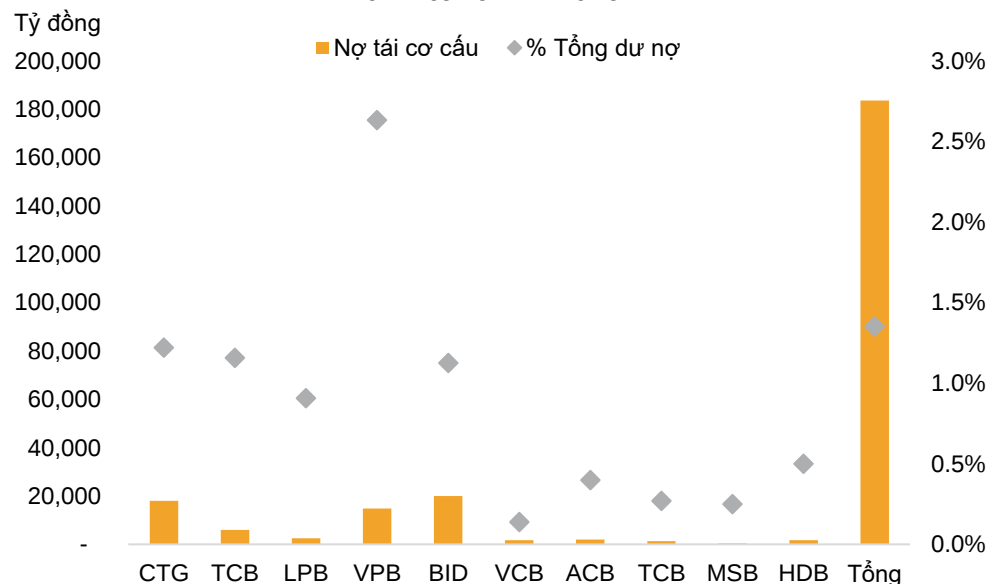
Gia hạn TT02/2024, giảm bớt áp lực nợ xấu và trích lập dự phòng cho các NHTM

Con số nợ xấu ngành Ngân hàng năm 2023 dù đã tăng nhanh lên mức 4.55% tổng dư nợ cho vay khách hàng nhưng vẫn chưa phản ánh đúng thực tế chất lượng tài sản tại các Ngân hàng thương mại. Thông tư 02/2023-TT/NHNN cho phép các Ngân hàng thương mại và những khách hàng vay có khả năng hồi phục và thanh toán nợ được phép cơ cấu lại các khoản nợ đã quá hạn. Tính tới hết năm 2023, tổng giá trị nợ gốc và lãi được cơ cấu theo Thông tư 02 là trên 183,500 tỷ đồng. Như vậy, nếu ghi nhận đúng, sẽ có khoảng 1.35% tổng dư nợ cho vay của toàn ngành Ngân hàng chịu tác động và chuyển nhóm nợ xấu.

Ngân hàng Nhà nước đã đồng ý chủ trương kéo dài hiệu lực Thông tư 02/2023 nhưng chưa đưa ra văn bản chính thức về thời hạn mới. Dù vậy, đây cũng là tín hiệu tích cực đối với ngành Ngân hàng. **Các Ngân hàng thương mại sẽ có thêm thời gian và chia nhỏ các khoản trích lập dự phòng, đồng thời cũng duy trì được các chỉ số tài chính tương đối ổn định để không bị hạ xếp hạng tín nhiệm và có thể tiếp tục huy động các nguồn vốn chi phí thấp trên thị trường quốc tế.**

Trên quan điểm thận trọng, chúng tôi vẫn lưu ý rủi ro nợ xấu đối với ngành Ngân hàng trong năm 2024. Dù các chỉ số chưa thể hiện rõ ràng, hầu hết các Ngân hàng vẫn sẽ phải tăng trích lập dự phòng và biên lợi nhuận của các Ngân hàng sẽ bị ảnh hưởng.

Nợ tái cơ cấu theo TT02/2023 tại một số Ngân hàng tính tới 31/12/2023

Trần Anh Tuấn, CFA

Giám đốc Trung tâm Phân tích

Email: tuanta@psi.vn

Đặng Trần Hải Đăng

Phó Giám đốc Trung tâm Phân tích

Email: dangdth@psi.vn

Phòng Phân tích

Phạm Hoàng

Chuyên viên cao cấp

Email: phamhoang@psi.vn

Tô Quốc Bảo

Trưởng Nhóm Chiến lược thị trường

Email: baotq@psi.vn

Nguyễn Đức Duy

Chuyên viên cao cấp

Email: duynd@psi.vn

Vũ Thị Ngọc Lê

Chuyên viên cao cấp

Email: levtn@psi.vn

Đồng Việt Dũng

Chuyên viên cao cấp

Email: dungdv@psi.vn

Trần Vĩnh Xuân

Chuyên viên cao cấp

Email: xuantv@psi.vn

Phòng Truyền thông

Bùi Đăng Thành

Trưởng Bộ phận Quan hệ Quốc tế

Email: thanhbd@psi.vn

Nguyễn Quỳnh Trang

Chuyên viên cao cấp

Email: trangnq@psi.vn

Vũ Huyền Hà My

Chuyên viên cao cấp

Email: myvhh@psi.vn

Nguyễn Minh Quang

Chuyên viên cao cấp

Email: quangnm@psi.vn

CHỨNG KHOÁN DẦU KHÍ
PETROVIETNAM SECURITIES INC.

PSI

LIÊN HỆ CÔNG TY CỔ PHẦN CHỨNG KHOÁN DẦU KHÍ

Toà nhà Hanoitourist, số 18 Lý Thường Kiệt, Hoàn Kiếm, Hà Nội
ĐT: +84 24 3934 3888 - Fax: +84 3934 3999 - Website: www.psi.vn

Chi nhánh TP. Hồ Chí Minh

Lầu 1, toà nhà PVFCCo, số 43 Mạc Đĩnh Chi, Phường Đa Kao, Quận 1, TP. Hồ Chí Minh
ĐT: +84-28 3914 6789
Fax: +84-28 3914 6969

Chi nhánh TP. Vũng Tàu

Tầng 5, toà nhà Silver Sea, số 47 Ba Cu, TP. Vũng Tàu
ĐT: +84-64 254520/22/23/24/26
Fax: (84-64) 625 4521

Chi nhánh TP. Đà Nẵng

Tầng G và tầng 1, Toà nhà PVCombank Đà Nẵng, Lô A2.1 đường 30 tháng 4, Phường Hoà Cường Bắc, Quận Hải Châu, TP. Đà Nẵng
ĐT: +84-236 389 9338
Fax: +84-236 38 9933

TUYÊN BỐ MIỄN TRÁCH NHIỆM

Các thông tin và nhận định trong báo cáo này được PSI đưa ra dựa trên những nguồn tin mà PSI coi là đáng tin cậy vào thời điểm công bố. Tuy nhiên, PSI không đảm bảo tính đầy đủ và chính xác tuyệt đối của các thông tin này. Báo cáo được đưa ra dựa trên các quan điểm của cá nhân chuyên viên phân tích, không nhằm mục đích chào bán, lôi kéo nhà đầu tư mua bán, nắm giữ chứng khoán.

Nhà đầu tư chỉ nên sử dụng báo cáo này như một nguồn tham khảo cho quyết định đầu tư của mình và PSI sẽ không chịu bất cứ trách nhiệm nào trước nhà đầu tư cũng như đối tượng được nhắc đến trong báo cáo này về những tổn thất có thể xảy ra khi đầu tư hoặc thông tin sai lệch về đối tượng được nhắc đến trong báo cáo này.

www.psi.vn